

Sygn. akt **VIII Ua 5/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w G. VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka (spr.)
Sędziowie:	SSO Grzegorz Tyrka SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2018r. w G.

sprawy z odwołania A. G. (P.-G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 14 grudnia 2017 r. **sygn. akt** VI U 307/17

oddala apelację.

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (spr.) (-) SSR del. Anna Capik-Pater

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII Ua 5/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 lipca 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił odwołującej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 24 czerwca 2017r. do 20 lipca 2017r.

A. G. odwołała się od powyższej decyzji domagając się jej zmiany poprzez przyznanie jej prawa do zasiłku chorobowego za sporny okres. Odwołująca podniosła, że umowa zlecenia zawarta przez odwołującą w dniu 31 sierpnia 2016r.

z M. D. tylko formalnie była zawarta do dnia 30 czerwca 2017r. bowiem wszelkie obowiązki w ramach tej umowy odwołująca wykonywała do 19 czerwca 2017r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc że po ustaniu tytułu ubezpieczenia odwołująca kontynuowała wcześniej podjętą pracę zarobkową do dnia 30 czerwca 2017r. u płatnika składek M. D..

Wyrokiem z 14 grudnia 2017r. sygn. akt VI U 307/17 Sąd Rejonowy w G. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 24 czerwca 2017r. do 20 lipca 2017r.

Sąd Rejonowy oparł powyższe orzeczenie na następującym stanie faktycznym i poczynił następujące rozważania:

Odwołująca do 23 czerwca 2017r. pracowała na podstawie umowy o pracę na czas określony w Zespole Szkół Nr (...) w Z.. Jednocześnie od 31 sierpnia 2016r. miała zawartą umowę zlecenia z (...) Szkołą Podstawową w Z., gdzie prowadziła lekcje historii. Umowa ta była zawarta do 30 czerwca 2017r. Zgodnie z zawartą umową zajęcia miały być prowadzone w wymiarze co najmniej 1 godziny tygodniowo,

z wynagrodzeniem w wysokości 35,29zł brutto za godzinę. Wynagrodzenie to stanowiło iloczyn efektywnie przepracowanych godzin i stawki godzinowej, na podstawie przedłożonej w ostatnim dniu miesiąca karty godzin. Odwołująca generalnie prowadziła swoje zajęcia raz w tygodniu we wtorek. Jeżeli chodzi o czerwiec 2017r., to odwołująca miała wiedzę, że od

19 czerwca 2017r. będzie w szpitalu stąd dyrektor szkoły zgodził się, aby swoje zajęcia zaplanowane wcześniej w okresie pomiędzy 19, a 23 czerwca 2017r. odwołująca odrobiła

w dniu 12 czerwca 2017r. Tym samym odwołująca prowadziła zajęcia dwa dni z rzędu tj.

12 i 13 czerwca 2017r. Ostatecznie odwołująca trafiła do szpitala 20 czerwca 2017r. bowiem 19 czerwca 2017r. była jeszcze u lekarza ze swoim dzieckiem. Z uwagi na fakt, że odwołująca nie przeprowadziła w czerwcu 2017r. wszystkich zajęć otrzymała za ten miesiąc mniejsze wynagrodzenie niż np. w maju 2017r.

Pisemnym oświadczeniem z 9 sierpnia 2017r. (...) Szkoła Podstawowa w Z. potwierdziła, że odwołująca swojej obowiązki w szkole wykonała do 19 czerwca 2017r.

Powyższych ustaleń Sąd I instancji dokonał w oparciu o akta organu rentowego, oświadczenie (k.3), umowę zlecenia (k.4-5), kartę czasu pracy (k.6), przelewy (k.21-27), karty czasu pracy odwołującej od stycznia 2017r. do maja 2017r. (k.28-32), przesłuchanie odwołującej (k.16).

W powyższym zakresie Sąd uznał okoliczności sprawy za bezsporne i wszechstronnie wyjaśnione i przyjął, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji powołując się na treść art. 6 ust. 1, art. 7, pkt 1 i art. 13 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 roku, poz. 159 ze zm.), zwanej ustawą zasiłkową, wskazał reguły, od spełnienia których zależy przyznanie prawa do zasiłku chorobowego, w tym zwłaszcza dla osoby, której niezdolność do pracy trwała po ustaniu tytułu do ubezpieczenia chorobowego.

Dalej Sąd I instancji podzielił pogląd doktryny, zgodnie z którym wspólną cechą wszystkich przyczyn wyłączającą prawo do zasiłku chorobowego jest istnienie innych źródeł dochodu. R. legis tego przepisu sprowadza się bowiem do dostarczenia środków utrzymania byłemu ubezpieczonemu, który z powodu ustania pracy zarobkowej traci dotychczasowe dochody, a któremu choroba przeszkadza w znalezieniu i podjęciu nowej pracy zarobkowej, a tym samym uzyskaniu nowego źródła dochodu. Wyłączenie prawa do zasiłku chorobowego na podstawie przepisu art. 13 powołanej ustawy dotyczy sytuacji, gdy osoba niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie podlega żadnemu ubezpieczeniu, natomiast kontynuuje lub podejmuje działalność zarobkową uprawniającą ją do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 7 maja 2003r., III UZP 3/03, OSNP 2004, nr 2, poz. 39; jak również Sąd Najwyższy

w uchwale z 30 sierpnia 2001r., sygn. akt III ZP 11/2001, OSP z 12 poz. 599). Zasiłek chorobowy zastępuje utracony zarobek. Ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem, jak i wykonywanej

równolegle z taką działalnością, a ponadto jakiejkolwiek nowej działalności dającej źródło utrzymania (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 4 czerwca 2012r. sygn. akt I UK 13/12, LEX nr (...)).

W ocenie Sądu Rejonowego, w przedmiotowej sprawie zostało wykazane, że odwołująca faktycznie prowadziła zajęcia w (...) Szkole Podstawowej w Z. w czerwcu 2017r. jedynie w dniach 12 i 13 czerwca 2017r. Po tej dacie odwołująca nie prowadziła już tam faktycznie zajęć pomimo tego, że jej umowa z ww. szkołą formalnie trwała do 30 czerwca 2017r. Skoro odwołująca po 13 czerwca 2017r. na rzecz ww. szkoły nie wykonywała żadnej pracy zarobkowej, to pozbawienie jej prawa do zasiłku chorobowego za sporny okres było całkowicie nieuzasadnione.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przytoczone przepisy prawa Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 24 czerwca 2017r. do 20 lipca 2017r.

Apelację od wyroku wniósł organ rentowy.

Zaskarżając wyrok w całości, apelujący zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, pod postacią art. 13 ust. 1, pkt 2 i art. 17, ust. 1 ustawy zasiłkowej, poprzez niesłuszne przyjęcie, że odwołująca w spornym okresie, pobierając zasiłek chorobowy nie wykonywała pracy zarobkowej i dlatego nie jest zobowiązana do zwrotu nienależnego świadczenia – zasiłku chorobowego.

W oparciu o tak postawiony zarzut apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, jak również o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko, jak również zarzucił, iż Sąd Rejonowy bezpodstawnie przyjął, że faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności zarobkowej, w ramach umowy o świadczenie usług wobec której stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia, jest równoznaczne z zaprzestaniem prowadzenia działalności zarobkowej jako takiej. ZUS podkreślił, że umowa taka nie jest umową rezultatu lecz umową starannego działania. W konsekwencji jej wcześniejsze nierozwiązanie choćby na drodze wypowiedzenia, nie skutkuje zaprzestaniem prowadzenia działalności zarobkowej, która może być świadczona do końca obowiązywania takiej umowy, tj. w niniejszej sprawie do 30 czerwca 2017r.

Odwołująca na rozprawie w dniu 12 lipca 2018r., wniosła o oddalenie apelacji organu rentowego. Równocześnie podkreśliła, iż od 20 czerwca do 20 lipca 2017r. faktycznie nie kontynuowała działalności zarobkowej, ze względu na stan zdrowia.

Sąd Okręgowy w G. zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe i w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny a następnie dokonał jego prawidłowej oceny i trafnie zastosował obowiązujące przepisy.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i wyprowadzone na ich podstawie wnioski oraz ocenę prawną. Nie zachodzi w tej sytuacji potrzeba szczegółowego ich powtarzania (vide wyrok Sądu Najwyższego z 12 stycznia 1999r., I PKN 21/98, OSNAP 2000/4/143).

Zarzuty apelacji Sąd Okręgowy uznał za niezasadne. Zaś przedstawiona w opozycji do Sądu Rejonowego własna wykładnia wskazanych w apelacji przepisów przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. nie zasługuje na uwzględnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U.

z 2014r., poz. 159 ze zm.), zwanej ustawą zasiłkową, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Natomiast jak stanowi art. 13 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Z kolei w myśl art. 17, ust. 1 ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że A. G. była niezdolna do pracy w okresie od 20 czerwca 2017r. oraz, że ta niezdolność powstała w trakcie ubezpieczenia pracowniczego. Bezspornie tytuł obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego ustał z dniem 23 czerwca 2017r. Zatem jej niezdolność do pracy powstała w trakcie ubezpieczenia chorobowego i była kontynuowana po jego ustaniu. Bezsporne jest również, że ubezpieczona miała również w tym czasie zawartą umowę zlecenia z (...) Szkołą Podstawową w Z., która obowiązywała do 30 czerwca 2017r.

Kwestią sporną w sprawie niniejszej jest, czy odwołująca A. G., wobec zarzutu apelującego, jako osoba niezdolna do pracy, kontynuowała w okresie niezdolności do pracy działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym.

Wprawdzie apelujący podnosi, iż pojęcie działalności zarobkowej, niezdefiniowane ani na gruncie ustawy zasiłkowej, ani też w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, należy rozumieć szeroko, tj. jako każdą pracę, czy działalność zarobkową, mogącą stanowić źródło dochodów. W ocenie apelującego pozawała to na przyjęcie założenia, że pod pojęciem podjęcia lub kontynuowania działalności zarobkowej, stanowiącej przyczynę wyłączającą prawo do zasiłku, należy rozumieć istnienie innych źródeł dochodów, będących tytułem do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniających prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. Z kolei związane umową zlecenia bez jej uprzedniego rozwiązania stanowi taki tytuł, bowiem w przeciwieństwie do umowy o dzieło, jest to umowa starannego działania i jako taka może być realizowana do końca jej obowiązywania. W konsekwencji zatem nie można niejako jej wcześniej wykonać w całości.

Należy wskazać że ocena, czy działalność zarobkowa rzeczywiście jest wykonywana, a tym samym czy zaistniała przerwa w jej prowadzeniu, należy do sfery ustaleń faktycznych. Samo bowiem istnienie obowiązującej umowy zlecenia nie przesądza o faktycznym jej realizowaniu. Wprawdzie umowa taka prowadzi do domniemania prawnego, zgodnie

z którym osoba nią związana, która przed upływem terminu obowiązywania jej nie rozwiązała, jest traktowana jako osoba świadcząca pracę w ramach takiej umowy.

W konsekwencji domniemywa się, że skoro nie nastąpiło wcześniejsze rozwiązanie takiej umowy, to była ona faktycznie realizowana i w związku z tym istniał obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne.

W ocenie Sądu Okręgowego, pozbawienie w niniejszej sprawie prawa do zasiłku chorobowego miałoby uzasadnienie wówczas, gdyby odwołująca uzyskała tytuł ubezpieczenia w postaci umowy zlecenia (kontynuując działalność, która nie podlegała obowiązkowi opłacania składek wobec prowadzenia jej równoległe z pracowniczym zatrudnieniem), czyli gdyby podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy zlecenia, a w konsekwencji nabyła tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. W tym kontekście nabiera znaczenia okoliczność faktycznego prowadzenia (kontynuowania) działalności zarobkowej po ustaniu ubezpieczenia pracowniczego.

W świetle utrwalonego orzecznictwa należy stwierdzić, że wpis samo istnienie w okresie niezdolności do pracy umowy zlecenia czy fakt samego zgłoszenia pracownika do systemu ubezpieczeń społecznych, nie uzasadnia odmowy przyznania prawa do zasiłku chorobowego. Istotne jest bowiem faktyczne wykonywanie działalności zarobkowej, nie zaś fakt istnienia umowy czy zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. W orzecznictwie słusznie wskazuje się, że użyte w przepisie art. 13 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa sformułowanie "kontynuując działalność zarobkową" nie jest równoznaczne z pozostawaniem w stosunku pracy, kontynuowanie działalności zarobkowej oznacza bowiem faktyczne wykonywanie pracy czyli czynną postawę pracownika w ramach łączącego go z pracodawcą stosunku pracy. Pobieranie zatem zasiłku chorobowego u jednego pracodawcy nie oznacza w stosunku do drugiego pracodawcy kontynuowania działalności zarobkowej w rozumieniu art. 13 ust. 1 cyt. ustawy – zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 6 czerwca 2001r., III AUa 2704/00, Biul.SAKa (...)).

W rozpatrywanym przypadku, zachowanie przez ubezpieczoną prawa do zasiłku chorobowego w okresie od 24 czerwca 2017r. do 20 lipca 2017r. miałyby miejsce w razie udowodnienia przez odwołującą, że faktycznie tej działalności nie prowadziła. Gdyby nie obaliła ona domniemania wynikającego z posiadania wiążącej umowy zlecenia, należałoby przyjąć, że w tym okresie nabyła nowy (niepracowniczy) tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie zwraca uwagę, iż postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd Rejonowy, w pełni wykazało, iż odwołująca obaliła domniemanie kontynuowania działalności zarobkowej, po ustaniu tytułu obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego. M. A. G. wykazała, iż jej stan zdrowia nie pozawalał jej na osobiste podejmowanie jakichkolwiek działań faktycznych wchodzących

w zakres czynności obejmujących realizację umowy zlecenia. Była ona bowiem w tym czasie niezdolna do wykonywania jakichkolwiek prac, co było związane z przeprowadzonym u niej zabiegiem operacyjnym. Nadto podkreślenia wymaga, że nie bez znaczenia pozostaje też charakter przedmiotu objętego umową zlecenia. M. umowa była zawarta z palcówką oświatową na prowadzenie zajęć lekcyjnych, które jako takie odbywają się wyłącznie w okresie roku szkolnego. Z urzędu wiadome jest Sądowi, iż rok szkolny 2016/2017 zakończył się z dniem 23 czerwca 2017r. W konsekwencji, mimo formalnego obowiązywania przedmiotowej umowy zlecenia do 30 czerwca 2017r. od 24 czerwca 2017r. nie było fizycznej możliwości wykonywania jakichkolwiek prac stanowiących przedmiot umowy zlecenia i faktycznie jej nie realizowała ze względu na stan zdrowia i równocześnie zakończenie roku szkolnego.

Sąd Okręgowy podziela zatem stanowisko Sądu I instancji, iż nie zostały spełnione przesłanki wyłączające prawo do zasiłku chorobowego przewidziane w art. 13 ust. 1 pkt 2, jak również art. 17, ust. 1, pkt 1 cytowanej ustawy zasiłkowej z 25 czerwca 1999r.

W konsekwencji Sąd odwoławczy, na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o oddaleniu apelacji.

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (ref.) (-) SSR del. Anna Capik – Pater

Sędzia Przewodniczący Sędzia